

De Christelijke Historische Kiesvereniging te Breukelen van 1911 - 1940

H. van Walderveen
Van Couwenhovenstraat 15, 3621 CC Breukelen

Enkele jaren geleden kreeg de Historische Kring Breukelen diverse archiefstukken van de vroegere Christelijke Historische Kiesvereniging in Breukelen. Daaruit - in combinatie met de gemeentelijke archieven - haalde ik de hierna volgende informatie.

De oprichting en verdere gang van zaken tot 1914

Een spreekbeurt van de heer Mr H. Verkouteren tijdens een bijeenkomst van de Christelijke Nationale Werkmansbond te Breukelen-Nijenrode was de aanleiding tot het plan om een afdeling van de Christelijke Historische Unie (CHU) op te richten.

De oprichtingsvergadering werd gehouden op 28 februari 1911 in het gebouw van de Christelijke Bewaarschool, die later kleuterschool werd genoemd en in de Kerkstraat zat, in een pand op de plek waar thans Woonidee Van Dijk gevestigd is, Kerkbrink 13.

Ds C.J.H. Verweij, hervormd predikant alhier, nam voorlopig het presidium waar. Hij verwees naar de spreekbeurt van de heer H. Verkouteren en stelde zich achter het doel te komen tot de oprichting van een afdeling van de Christelijke Historische Unie. De dominee kreeg voldoende bijval. Zo kwam in Breukelen de CHU-kiesvereniging "Koningin en Vaderland" tot stand. Alle oprichters waren lid van de Nederlandse Hervormde Kerk.

Daarna kwam de praktische invulling aan de orde. De heer J.J. Matthijse, hoofdonderwijzer op de School met de Bijbel, stipte tijdens de oprichtingsbijeenkomst twee hoofdpunten aan uit de rede van Verkouteren: ten eerste, de CHU is voor samenwerking met de Anti Revolutionaire Partij (ARP), maar ook met de Rooms Katholieke Partij (RKP); en ten tweede, de CHU zal zich speciaal inzetten voor het Bijzonder Christelijk Onderwijs. Het eerste punt zou nog wel problemen kunnen opleveren, gezien de plaatselijke tegenstellingen tussen rooms-katholieken en protestanten in die tijd. Maar politieke samenwerking leek de heer Matthijse een eerste vereiste om politiek mee te kunnen praten. Burgemeester Jhr Mr M.P. van der Hoop van Slochteren was het hier volledig mee eens. Hij zag de samenstelling van de gemeenteraad in Breukelen-Nijenrode dan als volgt: 2 leden van de CHU, 2 leden van de ARP, 2 leden van de RKP en 1 lid van de Liberale Partij. Dit zou ongeveer overeenkomen met een evenredige vertegenwoordiging.

Als bestuursleden van de nieuwe kiesvereniging werden C. Pijnse van der Aa, A. Hamoen, J.J. Matthijse, C.J. Naerebout, J.D. Klarenbeek, J. Hamoen en C. van Ginkel gekozen. Op de eerste bestuursvergadering, 8 maart 1911, ten huize van de burgemeester werden de functies als volgt verdeeld: voorzitter: J.J. Matthijse; eerste secretaris: C.J. Naerebout; tweede secretaris: J. Hamoen; eerste penningmeester: C. Pijnse van der Aa; tweede penningmeester: A. Hamoen; algemene bestuursleden: J.D. Klarenbeek en C. van Ginkel.

Uit de notulen van de bestuursvergadering van 6 december 1911 blijkt dat de voorzitter na een korte ziekte was overleden. Naerebout nam het voorzitterschap tijdelijk waar. Het jaarverslag vermeldde dat de verhouding tot de RKP en de ARP niets te wensen overliet.

In september 1911 werden in de gemeenteraad van Breukelen-Nijenrode gekozen: C. Pijnse van der Aa (CHU) en M. van der Waart (ARP) (wethouders), en A. Hamoen (CHU), P.G.B. Verbiest (RKP), A. Oostwaard (RKP) en H.G. de Bruyn en C. de Vries (Gemeente Belangen). In vergelijking met de prognose van de burgemeester was de ARP zwakker en de liberale groepering sterker gebleken.

Op de eerste jaarvergadering op 10 oktober 1912 waren 10 leden aanwezig. Het bestuur van de Christelijke Bewaarschool deelde mee dat de school niet meer gratis voor vergaderingen gebruikt kon worden. Eénmaal per maand vergaderen zou f 5,- kosten, meerdere vergaderingen per maand f 10,-. Er moest op deze vergadering ook een nieuw bestuurslid in de plaats van de overleden voorzitter Matthijsse gekozen worden. Dat werd de heer Jac. P. Koppe, met 9 stemmen voor en 1 tegen; hij werd tevens de nieuwe voorzitter. Ds Verweij's wakte op om zich op het Christelijk Historisch Dagblad "De Nederlander" te abonneren.

Verkiezing kandidaat voor de Provinciale Staten

Op de ledenvergadering van 17 december 1912 waren 14 leden aanwezig. Door het Districtsbestuur van de CHU was op 7 december besloten om Jhr Mr M.P. van der Hoop van Slochteren uit Breukelen kandidaat te stellen voor de Provinciale Staten van Utrecht, in de vacature Jhr Dr C.G. Sandberg. Er gingen geruchten dat een groep Christelijk Historischen pogingen aanwendde om de heer C.P. de Groot uit Abcoude als kandidaat naar voren te schuiven. Dat leidde tot enige verontrusting, maar het kwam uiteindelijk toch goed. Op 7 januari 1913 werd door het district gestemd, maar niemand haalde de absolute meerderheid. Toen op 15 januari opnieuw gestemd werd, kreeg Van der Hoop van Slochteren 1718 stemmen en De Groot 1030, zodat eerstgenoemde de officiële kandidaat werd.

In de ledenvergadering van 4 november 1913 werd melding gemaakt van een rede van de burgemeester over de vereniging "Onze Vloot", die belangstelling voor de marine wilde wekken onder ons volk. Er dreigden gevaren vanuit China en Japan voor onze koloniën. Spreker prees het plan van sommigen om vanwege het Nederlandse volk aan de regering een pantserschip aan te bieden.

Algemeen kiesrecht en de Eerste Wereldoorlog

In de ledenvergadering van 9 december 1913 hield de voorzitter, Jac. P. Koppe, een rede over het algemeen kiesrecht, een onderwerp dat toen in de politieke actualiteit stond. Hij vond dat niet wenselijk en was tegen een democratische bestuursvorm, gezien de gevolgen die dat met zich had gebracht in België, Zweden en vooral Frankrijk. "De rechten van het volk zijn ook van historische zijde beschouwd uit vrije gunst der vorsten tot het volk gekomen, zodat van een kiesrecht geen sprake kan zijn."

De Eerste Wereldoorlog was inmiddels uitgebroken, maar ons land bleef daar gelukkig buiten. Er werden allerlei steuncomité's opgericht, die geld inzamelden om vluchtelingen te helpen en het leed van gewonden buiten Nederland te verzachten. Ook de CHU werd om medewerking gevraagd.

Gemeenteraadsverkiezingen in 1915

Uit de notulen van de bestuursvergadering van 4 mei 1915 blijkt, dat de band met de R.K. kiesvereniging was verbroken, omdat de RKP een kandidaat stelde die voor de CHU niet aanvaardbaar was. De Breukelse CHU wilde toen alleen nog met de AR kiesvereniging "Nederland en Oranje" samenwerken bij de komende verkiezingen.

Op 9 juli 1915 werden verkiezingen gehouden voor een deel der gemeenteraadszetels. In Breukelen-Nijenrode werden 303 geldige stemmen uitgebracht; de heer C. Pijnse van der Aa van de CHU kreeg 175 stemmen en werd dus direct gekozen. In een herstemming tussen de heren H. van Dijk (RKP) en H. Matthes (Liberaal) werd de laatste gekozen. De gemeenteraad van Breukelen-Nijenrode bestond toen uit de volgende leden: C. Pijnse van der Aa (CHU) en P.G.P. Verbiest (RKP) (beiden wethouders), A. Hamoen (CHU), M. van Muiswinkel (ARP), M. Onnes (Partij der Beginsellozen), H.G. de Bruyn (Gemeente Belangen) en H. Matthes (Liberaal).

De gemeenteraad van Breukelen-St. Pieters bestond na de raadsverkiezingen van 1915 uit de volgende leden: A. Verhoef (ARP) en J. van Selm (CHU) (beiden wethouders), A. Cazant (CHU), H. van Ginkel (CHU), J. Schoonderwoerd (RKP), E. van der Wilt (RKP) en J. Fokker (ARP). Dus een raad met alleen maar mensen uit de drie grote confessionele partijen.

Op 8 juni 1916 overleed de voorzitter van de Breukelse CHU-kiesvereniging, de heer Jac. P. Koppe; hij werd volgens de notulen van 3 november 1916 als voorzitter opgevolgd door de heer C.J. Naerebout.

Algemeen kiesrecht en de gemeenteraadsverkiezingen in 1919

In het jaarverslag over 1916 schreef de secretaris van de kiesvereniging, de heer J.D. Barreveld, dat inmiddels het algemeen kiesrecht en de evenredige vertegenwoordiging hun intrede hadden gedaan. Ook het Openbaar en het Bijzonder Onderwijs waren gelijkgesteld.

Uit de jaarverslagen over 1913 tot en met 1918 blijkt, dat het ledenaantal van de CHU-kiesvereniging steeg van 17 tot 31.

In de ledenvergadering van 11 februari 1919 werd de kandidatenlijst van de CHU voor de gemeenteraadsverkiezingen in Breukelen-Nijenrode vastgesteld. De gekozen leden waren: C. Pijnse van der Aa, A. Hamoen, J.A. de Hoog, S. Breuninghoff, H. Mur, J.D. Klarenbeek en J.C. van Ginkel.

Op 4 maart 1919 werd de kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen in Breukelen-St. Pieters vastgesteld. De gekozen kandidaten waren: J.D. Barreveld, A. Cazant, T. Kroon, H. van Ginkel, A. Verkerk, J. van Laatum en J. Bulk.

De eerste gemeenteraadsverkiezingen volgens het stelsel van evenredige vertegenwoordiging op 2 september 1919 verliep in Breukelen-Nijenrode niet zo gunstig voor de CHU, omdat alleen de heer C. Pijnse van der Aa werd gekozen. De overige raadsleden werden: M. van Muiswinkel (ARP), H. van Dijk (RKP), H.G. de Bruyn (Gemeente Belangen), M. Onnes en W. Vermeulen (wethouder) (beiden van de Partij der Beginsellozen) en P.G.B. Verbiest (RKP) (wethouder). In november 1920 verliet M. van Muiswinkel de raad; hij werd opgevolgd door J. Molenkamp.

In Breukelen-St. Pieters was de uitslag veel gunstiger voor de CHU, want ze kreeg daar vier leden in de raad, te weten J.D. Barreveld en T. Kroon (beiden als wethouder) en A. Cazant en A. Verkerk. De drie andere raadsleden werden: C.J.M. Blankenheym en J.D. Bastert (beiden Gemeente Belangen) en G. van Selm (RKP) (zie Afbeelding 1). Er kwam geen lid van de ARP in de raad, omdat die partij 5 minuten te laat was geweest bij het indienen van de kandidatenlijst. Van de zetels van Gemeente Belangen kwam er één van de protestantse partijen (ARP, vergelijk 1919 en 1923) en één van de RKP.

Vrouwenkiesrecht en nieuwe bestuursleden

In de algemene ledenvergadering der Breukelse CHU van 3 februari 1920 werd gediscussieerd over het vrouwenkiesrecht. J.C. van Ginkel betoogde tegen het vrouwenkiesrecht te zijn, omdat de roeping van de getrouwde vrouwen in het huisgezin zou liggen. Jhr Mr M.P. van der Hoop van Slochteren bestreed echter diens zienswijze, omdat het vrouwenkiesrecht er nu eenmaal was en men dus voor een vaststaand feit stond. Ook hij was er niet direct voor, maar vond dat als de vrouwen niet naar de stembus zouden gaan, daardoor de SDAP en de Communisten in de kaart gespeeld werden. Men besloot na enige discussie dat propaganda onder de vrouwen ter hand moest worden genomen, te beginnen in ieders eigen gezin en omgeving.

Uit het jaarverslag over 1920 blijkt dat de kiesvereniging toen 39 leden telde, waaronder twee vrouwen, te weten M. van der Hoop van Slochteren-Hoeufft en A.C. Naerebout-Ligtelijn. In 1923 overleed de voorzitter, D.J. Naerebout, en bedankte C. Pijnse van der Aa

Afb. 1. De gemeenteraad van Breukelen-St. Pieters in 1922. Zittend: T. Kroon, burgemeester Jhr Mr M.P. van der Hoop van Slochteren, J.D. Barreveld en gemeentesecretaris E. van der Zee. Staand: G. van Selm, C.J.M. Blankenheym, A. Verkerk en A. Cazant. Het raadslid J.D. Bastert ontbreekt. (Overgenomen uit J. van Muiswinkel, 1973. Breukelen en Nieuwer Ter Aa. Oude prenten en prentkaarten vertellen verder, blz. 23; onderschrift gecorrigeerd en aangevuld.)

wegens ziekte. Als nieuwe bestuursleden werden J.H. Herfkens en J.D. Barreveld gekozen. Jhr Mr M.P. van der Hoop van Slochteren trad tijdelijk als voorzitter op.

Volgens de notulen van de ledenvergadering van 4 december 1923 was het bestuur toen als volgt samengesteld: J.H. Herfkens (voorzitter), J.C. van Ginkel (tweede voorzitter), J.D. Barreveld (eerste secretaris), J. Hamoen (tweede secretaris), S. Breuninghoff (penningmeester).

Gemeenteraadsverkiezingen in 1923

De gemeenteraadsverkiezingen in Breukelen-Nijenrode van 17 september 1923 hadden een bevredigend resultaat voor de CHU. Er kwamen weer twee CHU-leden in de raad, te weten S. Breuninghoff en J.C. van Ginkel. De overige raadsleden waren: P.G.B. Verbiest (RKP) (wethouder), H. van Dijk (RKP), J. Molenkamp (ARP), K. Westerman en W. Vermeulen (wethouder) (beiden van de Partij der Beginsellozen). Gemeente Belangen had geen zetel gehaald.

De gemeenteraad van Breukelen-St. Pieters was na de verkiezingen van 1923 als volgt samengesteld: J.D. Barreveld (CHU) en A. Verhoeff (ARP) (beiden wethouder), J. Lith en T. Kroon (beiden CHU), E. van der Wilt (RKP), C.J.M. Blankenheym en J.D. Bastert (beiden Gemeente Belangen). Door de terugkeer in de raad van de ARP ging de in 1919 gekregen vierde zetel voor de CHU weer verloren.

Bestuurswijzigingen in 1924 - 1927

Op de jaarvergadering van 5 februari 1924 stelde het periodiek aftredende bestuurslid J. Hamoen zich niet herkiesbaar. In zijn plaats werd L. Pijnse van der Aa gekozen.

In de bestuursvergadering van 26 september 1924 deelde de voorzitter, J.H. Herfkens, mee, dat hij zich genoodzaakt zag als voorzitter en bestuurslid te bedanken. Hij had de leiding van de Chr. Jongelingsvereniging "Onderzoek de Schriften" op zich genomen en met de knapenvereniging, zijn school en studie kreeg hij te veel hooi op zijn vork. In zijn plaats werd als bestuurslid A. Hamoen gekozen. De bestuursfuncties werden toen als volgt verdeeld: eerste voorzitter: S. Breuninghoff; tweede voorzitter: J.C. van Ginkel; eerste secretaris: J.D. Barreveld; tweede secretaris: L. Pijnse van der Aa; penningmeester: A. Hamoen. Voorts werd besloten minder bestuursvergaderingen te houden in verband met de geringe opkomst. In 1926 overleed de tweede secretaris, L. Pijnse van der Aa; in zijn plaats werd op de jaarvergadering van 14 maart 1927 P.H. van der Haar gekozen.

Gemeenteraadsverkiezingen in 1927

In de ledenvergadering van 22 maart 1927 werd de kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen van Breukelen-Nijenrode vastgesteld. De door de CHU gestelde kandidaten waren: J.C. van Ginkel, G. van Os, D.A. de Beijl, S. Breuninghoff, A. Hamoen, J. Gerritsen en J.A. de Hoog.

De raad werd door de verkiezingen op 24 mei 1927 als volgt samengesteld: J.C. van Ginkel en G. van Os (CHU), C. Frowein, J.C. Godefroy en P.G.B. Verbiest (wethouder) (RKP), J. Molenkamp (wethouder) (ARP) en A.H. Colenbrander (Liberale Partij). De confessionele inbreng was opnieuw versterkt.

In de ledenvergadering van 25 maart 1927 werd de CHU-kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen van Breukelen-St. Pieters vastgesteld. De kandidaten waren: J.D. Barreveld, T. Kroon, A. Cazant, J. Lith, A. Verkerk, H. van Bommel en J. Dros Hzn.

De verkiezingen leidden tot een raad die als volgt was samengesteld: A. Cazant, T. Kroon en J.D. Barreveld (wethouder) (CHU), A. Verhoeff (wethouder) (ARP), H.C. Schoonderwoerd en E. van der Wilt (RKP) en J.D. Bastert (Gemeente Belangen). De RKP had zijn in 1923 verloren tweede zetel terugveroverd op Gemeente Belangen.

Nieuwe bestuursleden in 1928 en 1929

Op de ledenvergadering van 16 maart 1928 werd J. Gerritsen tot voorzitter van de CHU-kiesvereniging gekozen in de plaats van S. Breuninghoff, die voor deze functie had bedankt. Er werd ook besloten vanwege ruimtegebrek de ledenvergaderingen niet meer in de bewaarschool te houden, maar in het gebouw "Salvatori" (aan de noordzijde van de oude dorpskerk).

Als gevolg van een reglementswijziging moesten wegens uitbreiding door de ledenvergadering van 6 februari 1929 twee nieuwe bestuursleden gekozen worden; dat werden de heren D.A. de Beijl en D.A. Takke. De functieverdeling in het bestuur was als volgt: eerste voorzitter: J. Gerritsen; tweede voorzitter: J.C. van Ginkel; eerste secretaris: J.D. Barreveld; tweede secretaris: D.A. de Beijl; eerste penningmeester: A. Hamoen; tweede penningmeester: P.H. van der Haar; algemeen bestuurslid: D.A. Takke.

Zondagsrust

In de ledenvergadering van 19 november 1928 werd gediscussieerd over de door de gemeenteraad toegekende subsidie voor het Vechtbootje "Esperanto", dat ook op zondag voer. De heren J. van Ginkel en G. van Os waren hier tegen, terwijl de heren J.D. Barreveld en S. Breuninghoff er geen kwaad in zagen, omdat het bootje tot veler genoegen de verbinding onderhield tussen het Zandpad en de Straatweg bij de steenfabriek "Vecht en Rhijn".

In de ledenvergadering van 24 december 1929, waarbij ook de AR wethouder J. Molenkamp uitgenodigd was, kwam het bijzondere karakter van de zondag opnieuw ter sprake. J.C. van Ginkel wilde vanwege de zondagsheiliging graag een tap-, dans- en bioscoopverbod op zondag. D.A. de Beijl betoogde dat er twee zaken door elkaar gehaald werden: de bevordering van de zondagsheiliging is een taak van de kerk en de bevordering van de zondagsrust een taak van de overheid. J.D. Barreveld sympathiseerde met Van Ginkels bedoeling, maar voelde er niet voor om de kiesvereniging hiervoor in actie te brengen; hier lag een taak voor de wettige overheid.

Nieuwe voorzitters in de jaren 1930 - 1932 en een nieuwe burgemeester

In de notulen van de Breukelse CHU-ledenvergadering van 18 maart 1930 staat vermeld dat J. Gerritsen om gezondheidsredenen als voorzitter bedankte. In zijn plaats werd S.D. Bijlsma gekozen. Deze bleef echter maar twee jaar in die functie, want in november 1932 werd J.D. Barreveld voorzitter, terwijl in diens plaats J.N. de Boggende toen secretaris werd.

In diezelfde notulen lezen we dat de kiesvereniging zich sterk maakte om weer een burgemeester van CHU-huize benoemd te krijgen. Men had deze zaak bij de Commissaris der Koningin bepleit. De SGP wilde hieraan wel medewerking verlenen, maar de ARP en de RKP wilden beide een AR burgemeester. Toch werd een CHU-burgemeester benoemd: Jhr Mr H.H. Röell, die in juni 1931 feestelijk ingehaald werd.

Op de ledenvergadering van 14 augustus 1930 werden de leden opgeroepen om donateur te worden van "De vereniging tot steun en uitbouw van de CHU pers". Het dagblad "De Nederlander" had financiële zorgen en te weinig abonnees. De kiesvereniging werd donateur voor f 5,- per jaar; de Groen van Prinsterer collecte, die later in het dorp gehouden werd, bracht f 136,85 op.

Gemeenteraadsverkiezingen in 1931

Op de jaarvergadering van 23 februari 1931 werd een voorstel aangenomen om in Breukelen-Nijenrode een lijstverbinding aan te gaan met de SGP, waardoor mogelijk de invloed van de CHU in die raad groter zou worden. Er waren inmiddels 93 leden.

De groslijst voor de gemeenteraadsverkiezing in Breukelen-Nijenrode zag er als volgt uit: J.C. van Ginkel, S.D. Bijlsma, S. Breuninghoff, J. Gerritsen en G. van Os. Door de lijstverbinding kwam op de verkiezingslijst alleen als nr. 3 een SGP-lid.

De gemeenteraad zag er na de raadsverkiezingen van 1931 als volgt uit: J.C. van Ginkel en S.D. Bijlsma (CHU), J. Molenkamp (wethouder) (ARP), C. de Ruyter en J.C. Godefrooy (wethouder) (RKP), C. Drost (SGP) en A.H. Colenbrander (Liberale Partij). Door de samenwerking tussen CHU en SGP verloor de RKP haar derde zetel.

In de ledenvergadering van 31 maart 1931 werd de groslijst voor Breukelen-St. Pieters vastgesteld: J.D. Barreveld, A. Kroon, A. Cazant, A. Schulp en J. Dros. De gemeenteraad zag er na de verkiezingen als volgt uit: T. Kroon, A. Cazant en J.D. Barreveld (wethouder) (CHU), J. Manten en A. Verhoeff (wethouder) (ARP), H.C. Schoonderwoerd (RKP) en J.D. Bastert (Gemeente Belangen). De ARP had dus een zetel gewonnen, de RKP er een verloren.

In 1933 verliet A. Cazant de raad; hij werd opgevolgd door A. Schulp.

De notulen van de ledenvergadering van 21 september 1931 vermelden dat de CHU-kiesvereniging slecht bij kas zat en dat twee bestuursleden een bezoek brachten aan de gezusters M. en B. Willink van Collen; zij mochten van de dames een bijdrage van f 100,- ontvangen.

Op de ledenvergadering van 7 november 1932 bleek, dat het Breukelen-Nijenroodse raadslid J.C. van Ginkel wilde bedanken als lid van de CHU. Het bestuur van de CHU-kiesvereniging ging, samen met enkele leden (W. van Stam en H. van Walderveen) met Van Ginkel praten. Deze bleef toch lid, zoals blijkt uit de notulen van de jaarvergadering van 9 januari 1933.

Tevens wordt daarin vermeld, dat de kiesvereniging toen 73 leden telde, dus 23 minder dan drie jaar tevoren.

In 1933 bestond de landelijke Christelijke Historische Unie 25 jaar. Dat werd in Breukelen feestelijk herdacht in de ledenvergadering van 9 april 1934, met een kopje thee geschonken voor rekening van de kiesvereniging. De vereniging had toen 84 leden.

Gemeenteraadsverkiezingen in 1935

In de ledenvergadering van 4 mei 1935 werd besloten in Breukelen-Nijenrode opnieuw samen te werken met de SGP bij de komende gemeenteraadsverkiezingen. De uitslag van de verkiezingen op 18 juni 1935 luidde: H. van Eijk (CHU), J. Molenkamp (wethouder) (ARP), C. de Ruyter en J.C. Godefroy (wethouder) (RKP), J.C. van Ginkel en H.G. van den Berg (SGP) en A.H. Colenbrander (Liberale Partij). Blijkbaar had J.C. van Ginkel toch voor het CHU-lidmaatschap bedankt en was hij naar de SGP overgestapt, wat deze partij een tweede zetel opleverde.

Voor de raad van Breukelen-St. Pieters was de uitslag: T. Kroon en J.D. Barreveld (wethouder) (CHU), J. Manten en A. Verhoeff (wethouder) (ARP), W.A. Degenkamp (RKP), J.D. Bastert (Gemeente Belangen) en H.G. Veltman (onbekend voor welke partij).

Vijfentwintigjarig bestaan van de Breukelse kiesvereniging

In de bestuursvergadering van 14 oktober 1936 werd besloten een feestavond te houden bij gelegenheid van het 25-jarig bestaan. Als spreker werd J. Reyers, lid van Provinciale Staten, uitgenodigd. De Hervormde Jongelings Vereniging voerde die avond een toneelstuk op.

In de jaarvergadering van 15 februari 1937 werden de periodiek aftredende bestuursleden A. Hamoen, H.M. Vlug en P.M. van der Haar herkozen. Tevens werd met vreugde vastgesteld dat het kastekort in 1935 was teruggelopen van f 38,39 tot f 14,27.

In 1937 liep het kastekort echter weer op tot f 35,26, omdat propagandamateriaal voor de kamerverkiezingen moest worden aangeschaft. In de bestuursvergadering van 23 november 1937 werd voorgesteld aan de Kamerkring van de CHU te vragen om één of meer jaar ontheffing van de betaling aan die Kamerkring van 10 cent per lid.

Veertigjarig regeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina

De bestuursvergadering van 2 september 1938 stond in het teken van het 40-jarig jubileum van H.M. Koningin Wilhelmina. Er werd een feestavond voor alle leden gepland op 12 september 1938, met een strijkje, een vrouwen- of mannenkoor en als spreker Baron F.C.C. van Tuyl van Serooskerken uit Zuilen. Ter bekostiging van deze avond werd een bedrag van f 50,- uitgetrokken.

Op de ledenvergadering van 29 november 1938 werd J. Prikkel in de plaats van D.A. de Beijl in het bestuur gekozen.

Gemeenteraadsverkiezingen in 1939

Op de vergadering van 1 mei 1939 werden weer groslijsten samengesteld voor de gemeenteraadsverkiezingen. Voor Breukelen-Nijenrode: A. van Oort, H. van Eijk, W.I. Hollemans, D.A. Takke, M. Broekhuizen, J. Hens-

Afb. 2. J.D. Barreveld, vele jaren wethouder van de Gemeente Breukelen-St. Pieters (foto uit de collectie van Mw. M.C. Barreveld-Spelt).

bergen en R.N. Landzaad. Voor Breukelen-St. Pieters: J.D. Barreveld, T. Kroon, Jhr Dr L.H. Quarles van Ufford, A. van Vliet, C. Post en J. Rijkse.

In de gemeenteraad van Breukelen-Nijenrode werden op 17 juni 1939 gekozen: A. van Oort en H. van Eijk (CHU), J. Molenkamp (wethouder) (ARP), J.D. Godefrooy en C. de Ruyter (RKP), J.C. van Ginkel (SGP) en H. van der Grift (wethouder) (Gemeente Belangen).

In de gemeenteraad van Breukelen-St. Pieters werden gekozen: T. Kroon en J.D. Barreveld (wethouder) (CHU), J. van der Wilt en J. Manten (wethouder) (ARP), W.A. Degenkamp (RKP), J.D. Bastert (Gemeente Belangen) en H.G. Veltman (partij onbekend).

Laatste vergaderingen in 1940

Tijdens de jaarvergadering van de Breukelse CHU op 20 februari 1940 zei de voorzitter, J.D. Barreveld, dankbaar te zijn nog in vrijheid te kunnen vergaderen. De verkiezingen voor de Provinciale Staten en gemeenteraden waren gunstig verlopen voor de CHU. Het ledenaantal van de kiesvereniging was sterk gestegen. Het kastekort bedroeg f 32,62, waarin echter nog niet was inbegrepen een uitgaaf van ca. f 22,- voor propagandamateriaal.

De laatste ledenvergadering in het eerste oorlogsjaar werd gehouden op 10 december 1940 in gebouw Pro Rege. De voorzitter zei in zijn openingswoord dat ons alles was ontnomen: Oranje weg en geen baas meer op eigen erf. "Onze vrijheid, die ons zo lief is, is niet meer."

Bronnen

Archief Historische Kring Breukelen. Collectie Christelijke Historische Kiesvereniging Breukelen. Daarin: Notulenboeken over de jaren 1911 - 1920, 1921 - 1935 en 1935 - 1940.

Nieuw Archief Gemeente Breukelen-Nijenrode (Gemeentehuis te Breukelen). Daarin:

Notulen gemeenteraadsvergaderingen: inv. nr. 8: 1904 - 1912; inv. nr. 9: april 1913 - januari 1916; inv. nr. 10: juli 1916 - juli 1921; inv. nr. 11: oktober 1921 - juli 1924; inv. nr. 12: juli 1924 - juli 1927; inv. nr. 13: september 1927 - september 1931; inv. nr. 14: oktober 1931 - 1934; inv. nr. 15: 1935 - 1937; inv. nr. 16: 1938 - augustus 1941.

Gemeenteraadsverkiezingen: inv. nr. 638: 1903 - 1906, 1911 - 1912, 1918 - 1920, 1925 - 1929.

Geloofsbrieven: inv. nr. 639: 1875 - 1927; inv. nr. 640: 1935 - 1939.

Uitslagen gemeenteraadsverkiezingen: inv. nr. 642: 1923, 1927 en 1935 (processen-verbaal van de raadsverkiezingen van 1931 en 1939 niet aanwezig).

Nieuw Archief Gemeente Breukelen-St. Pieters (Gemeentehuis te Breukelen). Daarin:

Notulen gemeenteraadsvergaderingen: inv. nr. 6: 1900 - september 1914; inv. nr. 7: november 1914 - april 1916; inv. nr. 8: december 1915 - februari 1921; inv. nr. 9: maart 1921 - juni 1927; inv. nr. 10: juni 1927 - augustus 1932; inv. nr. 11: september 1932 - december 1938; inv. nr. 12: december 1938 - augustus 1941.

Gemeenteraadsverkiezingen: inv. nr. 223: 1935.

Geloofsbrieven: inv. nr. 222: 1875 - 1927.

Uitslag gemeenteraadsverkiezingen: inv. nr. 224: 1935.